

هنجاریابی پرسشنامه اخلاق حرفه‌ای مربیان ورزشی

حسین عیدی*^۱، کیوان شعبانی مقدم^۲، جهان امیری^۳

۱. استادیار مدیریت ورزشی دانشگاه رازی

۲. استادیار مدیریت ورزشی دانشگاه رازی

۳. کارشناس ارشد مدیریت ورزشی دانشگاه رازی

تاریخ دریافت: (۹۳/۰۴/۰۱) تاریخ پذیرش: (۹۴/۰۵/۲۵)

Standardization of professional ethics questionnaire of Sporting coaches

Hosain Eydi*¹, Keyvan Shabani Moghadam², Jahan Amiri³

1. Assistant Professor in Sport Management, Razi University

2. Assistant Professor of Sport Management, Razi University

3. M..A. in Sport Management, Razi University

Received: (22 June 2014)

Accepted: (16 August 2015)

Abstract

This paper aims to investigate standardization of professional ethics questionnaire of Sporting coaches. Population of the study consists of all national and international coaches of football, wrestling, track and field, martial arts, judo, hockey, volleyball, golf and sports of the disabled in lorestan province. Target based sampling was used that finally 200 individuals responded designed researcher-made questionnaire. the questionnaire according to survey of literature, semi-structured interview with 15 sport management scholars and according to exploratory method. Confirmatory factor analysis (CFA) also used for construct validity. Result based on exploratory factor analysis showed 38 questions in six factors of philosophy of coaching (5 items) , interest in job (8 items) using the collective wisdom (6 items) the rule of law (7 items) respecting the values and social norms (7 items) and human relationships (4 items). Internal consistency of the questionnaire with Concluded that Cronbach's alpha was 763. this questionnaire has good scale to measure professional ethic of sporting coaches. It is Suggested that future research use this questionnaire in different samp and fields.

Keywords

Professional Ethic, Sport Coach, Qustionnair.

چکیده

هدف پژوهش حاضر هنجاریابی مقياس اخلاق حرفه‌ای مربیان ورزشی است؛ جامعه آماری پژوهش کلیه مربیان ملی و بین‌المللی رشته‌های فوتبال، فوتسال، کشتی، دو و میدانی، رزمی، جودو، هاکی، والیبالی، گلف و ورزش جانبازان و معلولان استان لرستان می‌باشند. از روش نمونه‌گیری غیر تصادفی هدفمند استفاده شد که در نهایت ۲۰۰ نفر به پرسشنامه پاسخ دادند. از پرسشنامه‌ی محقق ساخته با مطالعه مبانی نظری، مصاحبه نیمه هدایت شده با ۱۵ نفر از اساتید مدیریت ورزشی و در یک فرایند اکتشافی تنظیم شد. همچنین، از تحلیل عاملی تأییدی برای روایی سازه استفاده شد. یافته‌ها بر مبنای تحلیل عاملی اکتشافی ۳۸ سؤال را در شش عامل فلسفه‌ی مربیگری (۵گویه)، علاقمندی به کار (۸گویه)، استفاده از خرد جمعی (۶گویه)، قانون‌مداری (۷گویه)، احترام به ارزش‌ها و هنجاریابی اجتماعی (۷گویه) و روابط انسانی (۴گویه) نشان داد. ثبات درونی پرسشنامه با استفاده از آلفای کرونباخ ۰/۷۶۳ گزارش شد. نتیجه‌گیری می‌شود که پرسشنامه‌ی حاضر ابزار مناسبی برای سنجش اخلاق حرفه‌ای مربیان در ورزش می‌باشد. پیشنهاد می‌شود که در پژوهش‌های آینده از این ابزار در نمونه‌ها و حوزه‌های دیگر استفاده شود.

واژگان کلیدی

اخلاق حرفه‌ای، مربیان ورزشی، پرسشنامه.

مقدمه

مفهوم اخلاق حرفه‌ای به معنای اخلاق کار و اخلاق مشاغل استفاده می‌شود، اما امروزه در تعریف دقیق اخلاق کار، متعهد شدن انرژی ذهنی و روانی و فیزیکی فرد یا گروه به ایده‌ی جمعی است در جهت اخذ قوا و استعداد درونی گروه و فرد، برای توسعه‌ی هرچه بهتر شغل یا مسئولیت. صبوری (۱۳۸۳) از اخلاق ورزشی به مثابه‌ی ویژگی‌های نیک مردانگی، رقابت منصفانه و جوانمردانه به مفهوم رعایت عدالت و بازی، مشارکت در ورزش بر مبنای اعتقادات دینی و قانونی یاد می‌کند. منظور از اخلاق ورزش شاخص‌ها و صفات اخلاقی است که قهرمانان در حوزه‌ی ورزشی خود از نظر مقررات فنی و اخلاقی به رعایت آن ملزم شده‌اند و عدم رعایت آن‌ها عواقب منفی دارد. از جمله این صفات، حفظ کنترل خود در هنگام رقابت و خشم، ارائه بازی جوانمردانه یا به طور کلی، همان ویژگی‌هایی است که قهرمانان را به یک پهلوان تبدیل می‌کند. از طرف دیگر، ورزش به رغم آن‌که قابلیت آن را داشته که در اکثر مقوله‌های سیاسی، اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و علمی ایفای نقش کند و در جهان کنونی کمتر پدیده‌ای را می‌توان یافت که از چنین ویژگی و قابلیت برخوردار باشد، اما این پدیده‌ی جهانی امروزه با چالشی جدی که ارزش‌های فرهنگی و اجتماعی را هدف قرار داده است و به راحتی نمی‌توان از کنار آن گذشت، مواجه است و آن شامل از دست رفتن روح ورزش و اخلاق ورزشی در میان کل جامعه ورزش است که شامل ورزشکاران، مربیان، تماشاگران، داوران، رسانه‌های گروهی و مدیران باشگاه‌ها می‌شود. بوکسیل^۲ (۲۰۰۳) فیلسوف اخلاق معاصر به دلیل پیوند بین ورزش و جامعه و نقش آن در رشد فردی و اجتماعی، ورزش هر جامعه‌ای را منعکس کننده خوبی‌ها و بدی‌های آن جامعه می‌داند. با این تفاوت که ورزش آیینی است که در ضمن تأثیرگذاری می‌تواند از ارزش‌های جامعه نیز تأثیر بپذیرد. از طرف دیگر، در بازی‌های المپیک که نمادی از ورزش است، باید بسیاری از ارزش‌های اجتماعی چون سلامتی، همکاری، نظم، رهایی از فشارهای روانی، از خودگذشتگی، اعتماد به نفس، همبستگی، دوستی و یک‌رنگی دیده شود، اما محرک‌های مالی، انتظارات عمومی و بردخواهی سیاستمداران باعث شده که ورزشکاران سلامتی خود را نادیده بگیرند و به اصول اخلاقی پایبندی نشان ندهند (الیوت^۳، ۱۹۹۹). اشنایدنر^۴ (۱۹۹۱) معتقد است که بسیاری از موارد اخلاقی زمانی پیش می‌آید که ورزشکار می‌خواهد شکلی از خوب بودن را در ورزش نشان

اخلاق یکی از مباحث مهمی است که مورد توجه محققان سازمان‌ها و دولت‌های گوناگون قرار گرفته است. آنان با پرداختن به موضوع اخلاق، قصد تشریح آن و ارتقای شاخص‌های عملکردی کارکنان و دستگاه‌های دولتی را دارند. به عبارت دیگر، اهمیت بررسی اخلاق در این است که در صورت درونی نشدن ارزش‌های اخلاقی در یک جامعه و سازمان‌های آن، نه قانون و نه مساعی و تدابیر دولت و دیگر لوازم و ساز و کارها، کارکرد و کارایی نخواهد داشت. اخلاق، یک ضرورت و لازمه یک جامعه سالم است و به علت کمک کارکردها و پی آمدهای مثبت فردی، سازمانی و اجتماعی آن است که همواره توجه پژوهشگران، مربیان و مدیران سازمان‌ها و جوامع را بر انگیخته است تا برای حفظ و ارتقای سطح آن کوشش نمایند (رضایی‌منش، ۱۳۸۳). فلاسفه، علم اخلاق را به دو قسمت اخلاق نظری که وظیفه آن مطالعه‌ی صفات و اعمال اخلاقی و پاسخ به سؤالات و استدلال در مورد خوبی یا بدی اعمال است و اخلاق عملی که تلاشی عملی است برای رسیدن به وضعیت اخلاقی مطلوب و دستیابی به فضایل اخلاقی، تقسیم کرده‌اند (نعمتی و محسنی، ۱۳۸۹). امروزه بسیاری از کشورها به این بلوغ فکری رسیده‌اند که بی‌اعتنایی به مسائل اخلاقی و فرار از مسئولیت‌ها و تعهدات اجتماعی، به از بین رفتن سازمان می‌انجامد؛ به همین دلیل بسیاری از سازمان‌های موفق، برای تدوین استراتژی اخلاقی احساس نیاز کرده و به این باور رسیده‌اند که باید در سازمان یک فرهنگ مبتنی بر اخلاق رسوخ کند؛ از این رو کوشیده‌اند به پژوهش‌ها درباره‌ی اخلاق حرفه‌ای جایگاه ویژه‌ای بدهند؛ لذا، یکی از عمده‌ترین دغدغه‌های مدیران کارآمد در سطوح مختلف چگونگی ایجاد بسترهای مناسب برای عوامل انسانی شاغل در تمامی حرفه‌هاست تا آن‌ها با حس مسئولیت و تعهد کامل به مسائل جامعه و حرفه‌ی خود بپردازند و اصول اخلاقی حاکم بر شغل و حرف خود را رعایت کنند (صبوری، ۱۳۸۳). بر این اساس، ضروری است افرادی که در تعلیم و آموزش افراد جامعه نقش دارند، اول وظایف اخلاقی مرتبط با حرفه‌ی خود را بشناسند تا مسئولیت‌های شغلی را بدون نیاز به هر گونه ناظر خارجی به خوبی انجام دهند و دوم متوجه باشند که در جایگاه شغلی خود وظیفه‌ی تربیت اخلاقی افراد را هم به عهده دارند و لذا برای انجام این وظیفه ابتدا خود باید ملتزم به اخلاق عملی باشند (آراسته و جاهد، ۱۳۹۰). به زعم کادوزیر^۱ (۲۰۰۲) در ابتدا

2. Boxill
3. Eliot
4. Schnider

1. Cadozier

(۱۳۹۰) در پژوهشی با عنوان اخلاق در ورزش با رویکرد بازی منصفانه به بررسی تعامل ورزش و اخلاق و مشکلات اخلاقی موجود در ورزش پرداختند. در این پژوهش، اخلاق ورزشی با رویکرد بازی منصفانه با محوریت فضائل، رقابت منصفانه، احترام به قوانین در کل جامعه ورزشی اعم از مربیان، ورزشکاران، داوران، تماشاگران و اهالی رسانه به مثابه‌ی ارزش‌های مهم گزارش شد.

محمدی، براری، هنری و شجاعی (۱۳۹۰) به بررسی تأثیر اخلاق حرفه‌ای ورزشکاران و مربیان روی اعتماد و تعهد هواداران نسبت به باشگاه (مطالعه موردی باشگاه ورزشی سپاهان اصفهان) پرداختند. نتایج پژوهش آن‌ها نشان داد که اخلاق حرفه‌ای تأثیر مثبت و معنی‌داری بر اعتماد، تعهد و وفاداری هواداران نسبت به باشگاه داشت. والتر، فیلیپ، اسلوتر و اولدهام^۶ (۲۰۱۲) در پژوهشی در بین ورزشکاران دانش آموز رشته‌ی تیمی راگی نشان دادند که رفتار اخلاقی مربیان تأثیر معنی‌داری بر عملکرد دانش آموزان ورزشکار داشت. از طرف دیگر، انتخاب مربیان را در رشته‌های مختلف بر مبنای معیارها و شاخص‌هایی قرار دارد که برخی از آن‌ها تعیین کننده‌ی اخلاق حرفه‌ای آنان بود. در این رابطه، روحانی، طالب‌پور، رضانی نژاد و بنار (۱۳۹۲) در پژوهشی به تحلیل عاملی شاخص‌های ارزیابی عملکرد مربیان حرفه‌ای فوتبال ایران پرداختند و عوامل فنی- آموزشی، رفتاری و تربیتی، مدیریت تیمی و فردی، حفظ و ارتقای تیم و عامل سابقه و تجربه را به ترتیب، مهم‌ترین عوامل برای ارزیابی عملکرد مربیان فوتبال گزارش کردند. منظمی و همکاران (۱۳۹۳) با تدوین معیارهای انتخاب مربیان ملی والیبال کشور نشان دادند که ارتباط معنی‌داری بین مدیران، مربیان، نخبگان و ورزشکاران در مورد شاخص‌های فنی، مدیریتی، اجتماعی و شخصیتی مربیان والیبال کشور وجود نداشت. از دیدگاه همه‌ی گروه‌ها، شاخص‌های مدیریتی، فنی و اجتماعی، مهم‌ترین ویژگی‌های مربیان والیبال کشور بودند. همچنین، نصیری، خبیری، سجادی و کاظم نژاد (۱۳۸۷) با تحلیل و مدل‌سازی ارزیابی مربیان تیم‌های ملی هندبال ایران نتیجه گرفتند که ویژگی‌های فردی، پیشینه‌ی ورزشی، اخلاقی و شخصیتی به عنوان متغیرهای فردی و ویژگی‌های انسانی، اجتماعی و فنی به عنوان دیگر متغیرهای اثرگذار بر مربیان شناسایی شد. فتاح پور مردی، کاشف، سیدعامری (۲۰۱۳) با بررسی تأثیر آموزش‌های اخلاقی

دهد، ولی اگر از ورزشکار خواسته شود که فقط عملکرد فنی مناسبی از خود نشان دهد، به‌جای آن که بخواهد انسان کامل و خوبی باشد، مشکلات اخلاقی شروع می‌شود.

پژوهش‌های مختلفی به بررسی اخلاق حرفه‌ای در حوزه‌های مختلف پرداخته‌اند که در ذیل به آن‌ها پرداخته شده است، اما در حوزه‌ی ورزش اقبال اندکی به این بخش شده است و پژوهش‌های اندکی در این حوزه به بررسی اخلاق حرفه‌ای پرداخته است. کلیموا و سمادوا^۵ (۲۰۱۳) در پژوهشی که به بررسی نوآوری در تحصیل و اصول اخلاق حرفه‌ای انجام دادند، به این نتایج دست یافتند که به روزرسانی و اصلاح اصول اخلاق حرفه‌ای برای اساتید و دانشجویانی که در آینده صاحب حرفه خواهند شد، نه فقط به عنوان یک دانش و مهارت، بلکه به عنوان یک فعالیت ارتباطی و یک ارزش اجتماعی محسوب می‌شود. انصاری، حسینی، رحمانی و سیفی (۱۳۹۱) در پژوهشی با هدف کاربرد اصول اخلاقی بر وفاداری مشتریان بانک به این نتایج رسیدند که اخلاق و رفتار حرفه‌ای باعث می‌شود تا چارچوب کلی ارزش‌ها در سازمان شکل بگیرد و تیم‌های رسمی سازمان، بر ارزش‌ها و رفتارهای افراد اثر بگذارند. آن‌ها همچنین بیان کردند که اخلاق و رفتار حرفه‌ای، بر اساس اعتقادات و جهان‌بینی حاکم بر هر جامعه شکل می‌گیرد. از این رو، اخلاق و رفتار حرفه‌ای بر همه‌ی جنبه‌ها، به ویژه وفاداری مشتریان به استفاده از خدمات سازمان تأثیر می‌گذارد. به همین جهت، یکی از مهم‌ترین وظایف مدیران، شکل دهی و هدایت ارزش‌های اساسی اخلاق و رفتار حرفه‌ای است. از طرف دیگر، بوذرجمهری، منصوریان و هرندی (۲۰۱۲) با ارزیابی اخلاق حرفه‌ای اساتید دانشگاه علوم پزشکی از دیدگاه دانشجویان، ویژگی‌های داشتن شخصیت ممتاز، راعی حرمت کلاس، خودداری از غیبت از همکاران، مهارت در آموزش، احترام به دانشجویان و مشتاق در رشد علمی دانشجویان را مهم‌ترین ابعاد اخلاق حرفه‌ای اساتید محسوب کردند.

رزاقی، مهرابی و هنری (۱۳۹۳) به تعیین اعتبار و روایی نسخه‌ی فارسی پرسشنامه‌ی منش پهلوانی پرداختند. نتایج نشان داد که این مقیاس دارای پنج عامل احترام به روابط اجتماعی، احترام به قوانین و مسئولان، تعهد به ورزشی که به آن پرداخته می‌شود، احترام و توجه به حریف و عدم رویکرد منفی در جهت عملکرد ورزشی بود. ندایی و خلیل علوی

ومیدانی، رزمی، جودو، هاکی، والیبال، گلف و ورزش جانبازان و معلولان انتخاب شدند که عملکرد بهتر این رشته‌ها نسبت به سایر رشته‌ها در مسابقات کشوری و بین‌المللی به مثابه معیار انتخاب رشته‌ها در پژوهش مورد استفاده قرار گرفت. از مجموع ۲۲۱ پرسشنامه توزیع شده در نهایت ۲۰۰ پرسشنامه صحیح مورد تجزیه و تحلیل نهایی قرار گرفت. به دلیل نبود پرسشنامه‌ی مرتبط با موضوع پژوهش از پرسشنامه‌ی محقق ساخته استفاده شد. برای این منظور، پژوهشگران ضمن بررسی کتب دانشگاهی و نیز مقالات متعدد علمی و مصاحبه نیمه هدایت شده با برخی از اساتید مدیریت ورزشی، جامعه شناسی و علوم اجتماعی، فهرستی از مهم‌ترین متغیرهای مرتبط با موضوع اخلاق حرفه‌ای در ورزش تهیه و پس از استخراج ۸۱ گویه تدوین شد. در بررسی مقدماتی، سوالاتی که هم‌پوشانی داشته، حذف و بالاخره ۶۴ گویه نهایی شد. تعداد ۱۵ نفر از متخصصان مدیریت ورزشی در مورد روایی صوری و محتوایی آن اظهار نظر کردند. پس از انجام اصلاحات، پرسشنامه با مقیاس ۵ ارزشی لیکرت (از کاملاً مخالفم = ۱ تا کاملاً موافقم = ۵) طی یک مطالعه راهنما، از نمونه ۲۰ نفری تکمیل و پس از تجزیه و تحلیل آن، پایایی پرسشنامه با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ^۷ ($\alpha = 0.763$) برآورد شد و در نهایت پرسشنامه در دو بخش مشخصات فردی و بخش اصلی سوالات پرسشنامه (اخلاق حرفه‌ای) بین نمونه‌های تحقیق توزیع شد. برای شناسایی عوامل اخلاق حرفه‌ای و روایی ساختاری ابزار پژوهش از روش تحلیل عاملی اکتشافی با چرخش متعامد استفاده شد و در نهایت ۳۸ گویه در شش عامل فلسفه مربیگری (۵ گویه)، علاقمندی به کار (۸ گویه)، استفاده از خرد جمعی (۶ گویه)، قانون مداری (۷ گویه)، احترام به ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی (۷ گویه) و روابط انسانی (۴ گویه) طبقه‌بندی و تأیید شد. از تحلیل عاملی اکتشافی برای استخراج عامل‌ها و از روش تحلیل عاملی تأییدی برای روایی سازه پرسشنامه با استفاده از نرم افزار لیزرل استفاده شد. همچنین، از آمار توصیفی و استنباطی (ضریب همبستگی پیرسون) نیز استفاده شد.

یافته‌های پژوهش

جدول ۱. اولین مفروضه‌ی تحلیل عاملی یعنی شاخص KMO می‌باشد که برای تعیین کفایت نمونه‌گیری استفاده می‌شود. در مواقعی که شاخص KMO کمتر از رقم ۰/۸۰ باشد، نمی‌توان به یافته‌های حاصل از تحلیل عاملی استناد کرد؛ به

بر تصمیم‌گیری اخلاقی مربیان ورزشی نشان دادند که اختلاف معنی‌داری بین گذراندن دوره‌های آموزش اخلاقی و تصمیم‌گیری اخلاقی مربیان وجود داشت. با بررسی پیشینه و نتایج، ضرورت توجه به آموزش‌های اخلاقی برای مربیان ورزشی و تدوین دروسی با عنوان اخلاق کاربردی در ورزش، ضروری محسوب شد.

سلیمی، سلطان حسینی، قاسمی و ترکیان (۲۰۱۲) با رتبه بندی موانع توسعه‌ی اخلاق حرفه‌ای در رسانه‌های ورزشی نشان دادند که فقدان نظارت بر رسانه‌های ورزشی، نارضایتی کارکنان رسانه‌ها، عدم تحصیلات و تخصص در زمینه‌ی شغلی کارکنان و پوشش بسیاری از تخلفات اخلاقی از طریق رسانه‌های ورزشی، مهم‌ترین موانع توسعه‌ی اخلاق حرفه‌ای در رسانه‌ها بود.

با توجه به مطالب بیان شده و توجه به این مهم که در سال‌های اخیر ناهنجاری‌های رفتاری، انحراف و کج روی‌های اخلاقی و رفتاری در بین ورزشکاران، مربیان، مدیران ورزشی، داوران و سایر مسئولان امور ورزش شیوع و اتفاق افتاده است - که این مشکلات اخلاقی در رسانه‌ها نیز انعکاس و موجب ناراحتی افکار عمومی شده است- و از طرف دیگر، مربیان ورزشی در باشگاه‌ها و یا تیم‌های ورزشی برای ورزشکاران به مثابه‌ی یک مدیر، رهبر، معلم و اسوه‌ی اخلاقی محسوب می‌شوند که نوع جهان‌بینی و سبک اخلاقی و رفتاری آن‌ها نه فقط الگوی ورزشکاران، بلکه بسیاری از هواداران نیز می‌باشد، بنابراین، با توجه به این وظیفه دشوار مربیان در هدایت ورزشکاران، داشتن اخلاق حرفه‌ای به مثابه‌ی سنگ بنای مدیریت برای مربیان ورزشی از اهمیت زیادی برخوردار است که در این راستا، پژوهش حاضر به بررسی مقدماتی شناسایی ابعاد اخلاق حرفه‌ای مربیان ورزشی و تدوین مقیاسی برای سنجش آن پرداخته است؛ بنابراین، هدف پژوهش ساخت و هنجاریابی پرسشنامه‌ی اخلاق حرفه‌ای در مربیان ورزشی می‌باشد.

روش شناسی پژوهش

پژوهش حاضر اکتشافی و پیمایشی است و از لحاظ هدف در زمره پژوهش‌های کاربردی قرار دارد. جامعه‌ی آماری پژوهش شامل مربیان دارای مدرک مربیگری ملی یا بین‌المللی ساکن استان لرستان که هدایت تیم‌های استان یا شهرستان را در خرم آباد، بروجرد، دو رود، الیگودرز و کوهدشت برعهده داشتند، بود. از روش نمونه‌گیری هدفمند استفاده شد که در این راستا از میان رشته‌های مختلف ورزشی فوتبال، فوتسال، کشتی، دو

7. Cronbach Alfa Coefficient

جدول ۲. پایایی عوامل اکتشافی

ردیف	عوامل	نمونه	سوالات	آلفای کرونباخ
۱	خرد جمعی	۲۰۰	۶	۰/۷۴۵
۲	قانون مداری	۲۰۰	۷	۰/۷۴۲
۳	فلسفه مربیگری	۲۰۰	۵	۰/۷۶۰
۴	علاقمندی به حرفه	۲۰۰	۸	۰/۷۳۱
۵	احترام به ارزش‌ها و هنجارها	۲۰۰	۷	۰/۷۳۴
۶	روابط انسانی	۲۰۰	۶	۰/۷۴۶
	مجموع	۲۰۰	۳۹	۰/۷۶۳

عبارتی دیگر، هنگامی که KMO بین ۰/۸۰ تا ۰/۹۰ باشد، می‌توان گفت KMO معرف حجم نمونه کافی است و داده‌های مورد نظر برای تحلیل عاملی مناسب هستند. همچنین مقدار کروییت بارتلت نیز در سطح معنی‌داری ۰/۰۰۱ است.

جدول ۱. نتایج آزمون کروییت بارتلت و کیسر-می‌یر و اولکین

مقدار	پیش فرض	آزمون کروییت بارتلت
۰/۷۱۶	مقدار KMO	
۲۵۰۸/۹۹۸	مقدار مجذور کای	
۸۶۱	درجه آزادی	
۰/۰۰۱	معنی‌داری	

جدول ۳. واریانس تبیین شده اخلاق حرفه‌ای

عوامل	مجموع مربعات چرخش یافته		
	مجموع	واریانس	واریانس تجمعی
خرد جمعی	۳/۹۱	۹/۳۱	۹/۳۱
قانون مداری	۳/۳۸	۸/۰۶	۱۷/۳۸
فلسفه مربیگری	۲/۷۷	۶/۶۱	۲۳/۹۹
علاقمندی به حرفه	۲/۶۵	۶/۳۲	۳۰/۳۱
احترام به ارزش‌ها و هنجارها	۲/۴۲	۵/۷۸	۳۶/۰۹
روابط انسانی	۱/۹۵	۴/۶۵	۴۰/۷۵

جدول ۲. پایایی اخلاق حرفه‌ای مربیان ورزش را با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ نشان داده است. ضریب آلفای کرونباخ برای خرده مقیاس‌های پرسشنامه بین ۰/۷۳۱ تا ۰/۷۶۰ است. از طرفی، مقیاس کلی اخلاق حرفه‌ای دارای ضریب اعتبار برابر با ۰/۷۶۳ است که نشان دهنده پایایی مناسب آزمون می‌باشد.

جدول ۳. واریانس تبیین شده با مقادیر ویژه را نشان داده است که مجموع مربعات چرخش یافته ۴۰/۷۵ درصد از واریانس اخلاق حرفه‌ای را تبیین کرده است.

جدول ۴. مقادیر میانگین، انحراف معیار، مقدار تی، بارعاملی یا همبستگی و میزان مجذور همبستگی مقیاس اخلاق حرفه‌ای در ورزش را در شش عامل که به ترتیب خرد جمعی (۱-۶)، قانون مداری (۷-۱۳)، فلسفه مربیگری (۱۴-۱۸)، علاقمندی به حرفه (۱۹-۲۶)، احترام به ارزش‌ها و هنجارها (۲۷-۳۲) و روابط انسانی (۳۳-۳۸) می‌باشند، نشان می‌دهد.

جدول ۴. مقیاس اخلاق حرفه‌ای مربیان ورزشی

ردیف	عامل‌ها	گویه‌ها	میانگین	انحراف استاندارد	بارعاملی
۱		به کار تیمی و مشارکت همه‌ی اعضا در تصمیم‌گیری‌ها اعتقاد داشته و آن را در عمل اجرا می‌کنم.	۲/۲۱	۰/۹۶	۰/۷۳
۲		روحیه قدردانی از دیگران را در خود تقویت می‌کنم.	۱/۹۵	۱/۰۵	۰/۶۶
۳		به همکاران، با نظارت خودم تفویض اختیار می‌کنم.	۲/۳۰	۱/۰۲	۰/۵۷
۴	خرد جمعی	به عنوان مربی، در حرفه‌ی خود، فردی انتقادپذیر هستم و از انتقادات سازنده استقبال می‌کنم.	۲/۵۱	۱/۰۴	۰/۵۱
۵		به عنوان مربی، در کارم با سایر مربیان و دوستان مشورت می‌کنم.	۲/۳۰	۱۲/۹۸	۰/۴۷
۶		در مدیریت تیم و برنامه‌ریزی، از نظرات سازنده همه‌ی افراد استفاده می‌کنم.	۱/۴۹	۰/۷۴	۰/۴۳

ردیف	عامل‌ها	گویه‌ها	میانگین	انحراف استاندارد	بارعاملی
۷		قبل از اتمام قرارداد با باشگاه، با تیم دیگری مذاکره نمی‌کنم.	۲/۲۷	۱/۱۲	۰/۶۷۳
۸		مخالف صغر سنی بازیکنان جوان هستم.	۱/۹۴	۰/۹۲	۰/۶۰۲
۹		پس از باخت، برای توجیه عملکرد ضعیف تیم، داور بازی، شرایط استادیوم و غیره را بهانه نمی‌کنم.	۲/۱۶	۱/۰۲	۰/۵۹۹
۱۰	قانون مداری	خود را ملزم به تبعیت از مقررات می‌دانم (مثلا پس از پایان بازی، در صورت باخت هم در جمع خبرنگاران و سالن کنفرانس حاضر خواهم شد).	۲/۰۴	۰/۹۱	۰/۵۶۹
۱۱		زمانی که صدمه رساندن به حریف بتواند به برد تیم کمک کند، به حریف آسیب نمی‌رسانم.	۲/۲۷	۲/۲۲	۰/۵۳۰
۱۲		از ورود به مسائل جنجالی و حاشیه‌ها پرهیز می‌کنم.	۲/۱۲	۱/۰۲	۰/۵۲۶
۱۳		شکست را پلی به دستیابی به موفقیت می‌دانم.	۱/۵۹	۰/۹۷	۰/۴۵۵
۱۴		بین فلسفه زندگی و مربیگری‌ام هماهنگی وجود دارد.	۱/۷۱	۱/۳۷	۰/۷۲۰
۱۵	فلسفه مربیگری	شهرت مربیان بزرگ، به دلیل فلسفه مربیگری آنان است.	۱/۶۹	۰/۹۰	۰/۵۹۷
۱۶		به عنوان مربی، برای زندگی‌ام فلسفه‌ای دارم.	۲/۳۶	۱/۱۵	۰/۵۸۰
۱۷		تأکید فلسفه‌ی مربیگری من بر آموزش و اجراست تا پیروزی.	۱/۸۶	۱/۱۷	۰/۵۷۴
۱۸		به عنوان مربی، به حرفه‌ام عشق می‌ورزم.	۱/۷۴	۰/۹۸	۰/۳۳۰
۱۹		به عنوان مربی، ارتباط مثبت و سازنده‌ای با رسانه‌ها و خبرنگاران دارم.	۲/۰۳	۱/۱۶	۰/۶۴۵
۲۰		به عنوان مربی، فراتر از وظایف تعیین شده در قرارداد شغلی، به وظایفم عمل می‌کنم.	۱/۹۳	۱/۰۲	۰/۵۹۱
۲۱		شکست باعث ناامیدی من در ماندن و ادامه‌ی مسیر شغلی به عنوان مربی نمی‌شود.	۲/۱۵	۱/۲۰	۰/۵۶۸
۲۲	علاقمندی به حرفه	به عنوان مربی، ارتباط خوبی با هواداران و تماشاگران باشگاه دارم.	۲/۱۹	۱/۵۵	۰/۵۴۸
۲۳		به عنوان مربی، صداقت را سرلوحه کارم قرار می‌دهم.	۲/۱۰	۱/۰۲	۰/۵۳۶
۲۴		به عنوان مربی، همیشه در حال یادگیری بوده و به دنبال کسب مدارج بالاتر مربیگری هستم.	۲/۰۷	۱/۰۸	۰/۴۴۵
۲۵		به عنوان مربی، قبل از بازیکنان در تمرین حاضر می‌شوم و بعد از تمرین، آخرین نفر، محل تمرین را ترک می‌کنم.			۰/۴۰۲
۲۶		آمادگی جسمانی خود را برای انجام وظایف مربیگری، حفظ می‌کنم.	۲/۱۸	۱/۳۷	۰/۳۷۵
۲۷		به نژاد، لهجه و اعتقادات بازیکنان و دیگران احترام می‌گذارم.	۲/۳۴	۱/۱۰	۰/۵۸۹
۲۸		در محیط کارم، گذشت را سرلوحه امورم قرار می‌دهم.	۲/۴۲	۱/۰۷	۰/۵۶۴
۲۹		بین همکاران و بازیکنان تبعیض قائل نمی‌شوم.	۲/۴۶	۱/۵۴	۰/۵۳۶
۳۰	احترام به ارزش‌ها و هنجارها	هواداران و تماشاگران، سرمایه‌های بزرگ ورزش محسوب می‌شوند.	۲/۲۱	۱/۰۸	۰/۴۷۸
۳۱		سعی می‌کنم تا اسرار زندگی خصوصی بازیکنان و همکارانم را پوشیده نگه دارم.	۲/۲۶	۱/۰۹	۰/۴۶۵
۳۲		بازیکنانی که از دوپینگ و مواد نپروزا استفاده کنند، در تیم من جایی نخواهند داشت.	۲/۳۴	۱/۱۲	۰/۳۷۰

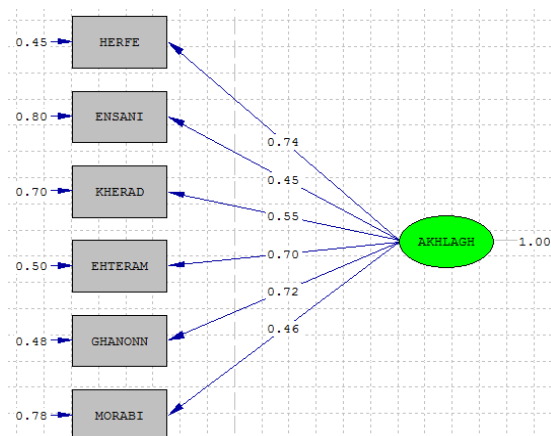
ردیف	عاملها	گویه‌ها	میانگین	انحراف استاندارد	بارعاملی
۳۳		به عنوان مربی، روابط دوستانه‌ای با همکاران خود دارم.	۲/۵۰	۲/۲	۰/۷۰۳
۳۴		به دنبال عیب‌جویی در کار دیگران نیستم.	۲/۵۷	۱/۲۹	۰/۶۱۰
۳۵	روابط انسانی	از سبک روابط مدار به جای سبک دیکتاتور مآبانه استفاده می‌کنم.	۲/۴۵	۱/۲۰	۰/۵۵۹
۳۶		در جشن‌ها و مناسبت‌های خارج از باشگاه، در کنار مدیران و بازیکنان شرکت می‌کنم.	۲/۳۱	۱/۳۶	۰/۵۳۶
۳۷		به بازی جوانمردانه اهمیت ویژه‌ای می‌دهم.	۲/۸۵	۱/۲۳	۰/۳۳۸
۳۸		با مربیان سایر تیم‌ها، ارتباط مثبت و سازنده دارم.	۲/۹۲	۱/۳۱	۰/۳۳۶

نتایج جدول ۵ به توصیف ابعاد شش گانه مقیاس اخلاق حرفه‌ای و ابعاد آن با تأکید بر ورزش پرداخته است که بالاترین میانگین مربوط به عامل علاقمندی به حرفه ($M= ۳۴/۶۹$) و پایین‌ترین میانگین مربوط به فلسفه مربیگری ($M= ۲۲/۱۱$) می‌باشد. علاوه بر این تمامی شاخص‌های برازش مدل و ضرایب اثر و تعیین هر یک از منعکس‌کننده‌های اخلاق حرفه‌ای مربیان ورزشی در جدول ۶ به طور کامل نشان داده شده است. طبق این جدول به روشنی مشخص شده است که شاخص‌های مدل تأییدی از تناسب بسیار مناسبی برخوردار هستند و به عبارت دیگر بر اساس این شاخص‌ها باید بیان کرد که پرسشنامه پژوهش روایی سازه بالایی دارد.

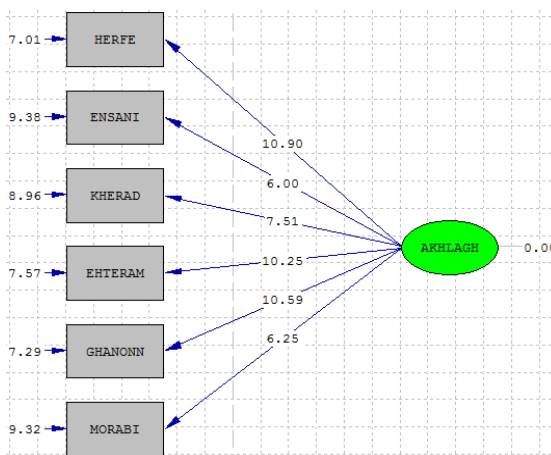
جدول ۵. ویژگی‌های توصیفی عامل‌های پرسشنامه

ردیف	عوامل	میانگین	انحراف استاندارد
۱	علاقمندی به حرفه	۳۴/۶۹	۳/۲۴
۲	احترام به ارزش‌ها	۳۰/۲۴	۳/۲۳
۳	قانون مداری	۲۹/۶۹	۳/۵۸
۴	روابط انسانی	۲۵/۹۴	۲/۵۷
۵	خرد جمعی	۲۵/۷۵	۲/۹۷
۶	فلسفه مربیگری	۲۲/۱۱	۲/۴۹

به منظور تأیید عامل‌های مستخرج از پرسشنامه مربوطه و بررسی روایی سازه، از مدل تحلیل عاملی تأییدی با استفاده از نرم‌افزار لیزرل استفاده شد. با اجرای مدل تأییدی پرسشنامه پژوهش، مشخص شد که تمامی عامل‌های مستخرج، دارای روایی بالایی هستند و علاوه بر این باید گزارش کرد که بهترین منعکس‌کننده‌های اخلاق حرفه‌ای مربیان ورزشی، ابعاد علاقه به حرفه، قانون‌مداری و احترام به ارزش‌ها و هنجارها می‌باشد. شکل‌های ۱ و ۲ مقایسه بار عاملی و سطح معنی‌داری تمامی ابعاد اخلاق حرفه‌ای مربیان را نشان داده است.

شکل ۱. مدل تأییدی پرسشنامه در حالت بار عاملی یا میزان اثر

شکل ۲. مدل تأییدی پرسشنامه در حالت ارزش تی یا سطح معنی‌داری

جدول ۶. شاخص‌ها و ضرایب برازش مدل تأییدی پرسشنامه اخلاق حرفه‌ای مربیان ورزشی

متغیرها	r	t	R ²
علاقه‌مندی به حرفه	۰/۷۴	۱۰/۹۰	۰/۵۵
احترام به ارزش‌ها و هنجارها	۰/۷۰	۱۰/۲۵	۰/۵۰
قانون‌مداری	۰/۷۲	۱۰/۵۹	۰/۵۲
خرد جمعی	۰/۵۵	۷/۵۱	۰/۳۰
فلسفه مربیگری	۰/۵۶	۶/۲۵	۰/۲۲
روابط انسانی	۰/۴۵	۶/۰۰	۰/۲۰

RMSEA= .98; GFI= .99; CFI= .99; NFI= .96;
 $\lambda^2/df= 1.66$ $\lambda^2= 14.96$; $df= 9$; 0.058 ;

بحث و نتیجه گیری

هدف پژوهش حاضر بررسی تحلیل عاملی اکتشافی پرسشنامه‌ی اخلاق حرفه‌ای در مربیان فوتبال بود. نتیجه‌ی این پژوهش نشان داد که این پرسشنامه دارای پایایی قابل قبولی است؛ به طوری که کمترین ضریب پایایی مربوط به خرده مقیاس علاقه‌مندی به حرفه (۰/۷۳۱) و بیشترین ضریب پایایی مربوط به فلسفه مربیگری (۰/۷۶۰) بود. در این پژوهش، بعد از طراحی سؤالات از دیدگاه اساتید تربیت

بدنی و مدیریت، تحلیل عاملی اکتشافی و تأییدی انجام شد و در نهایت ۳۸ سؤال در شش عامل که به ترتیب خرد جمعی (۶-۱)، قانون مداری (۱۳-۷)، فلسفه مربیگری (۱۸-۱۴)، علاقمندی به حرفه (۲۶-۱۹)، احترام به ارزش‌ها و هنجارها (۳۲-۲۷) و روابط انسانی (۳۸-۳۳) طبقه بندی و تأیید شدند. همچنین، تحلیل عاملی تأییدی نشان داد که پرسشنامه از روایی سازه مناسبی برخوردار بود. یافته اول حاکی از آن بود که عامل اول، "خرد جمعی" نام‌گذاری شد که بر هم‌فکری افراد و تقویت روحیه‌ی مشارکت بین افراد و گروه‌ها تأکید دارد. گویه‌های ۱ تا ۶ پرسشنامه به سنجش این عامل پرداختند. سؤالاتی از قبیل اعتقاد به کار تیمی، روحیه قدردانی، تفویض اختیار، مشورت و استفاده از نظرات سازنده دیگران، سؤالات این بعد را تشکیل دادند. از لحاظ اولویت بندی بر مبنای میانگین عامل‌ها، این عامل در اولویت پنجم از دیدگاه پاسخ دهندگان قرار گرفت. این یافته با نتایج نصیری، خبیری، سجادی و کاظم نژاد (۱۳۸۷) که ویژگی‌های انسانی و اجتماعی را به عنوان متغیرهای اثرگذار بر عملکرد مربیان شناسایی کردند، همسو است. در این رابطه باید عنوان کرد که خرد جمعی به معنای عامل جریانی است که در همه اعصاب برای همه افراد، مطرح بوده، اما در عصر ما با دامنه وسیع‌تری مطرح است؛ زیرا تکنولوژی جدید، انسان را با دشواری‌ها و بن‌بست‌های متعددی رو به رو نموده است. پیشرفت علم و تکنولوژی، اکتشافات و اختراعات و نظریه‌پردازی در زمینه‌های مختلف، محصول هم‌اندیشی و تعامل و بهره‌گیری از ایده‌ها و تجربه‌های دیگران است. اگر قرار بود هر فردی فقط به خود متکی باشد و هیچ‌گاه از نظرات، پیشنهادها و تجارب دیگران بهره‌نگیرد، بشر در مراحل اولیه و سطح بسیار ساده و ابتدایی به سر می‌برد. مشورت‌پذیری برای مربیان ورزشی بسیار مهم است؛ چرا که هر مربی از زاویه نگاه خود می‌تواند به مسائل فنی و آموزشی نگاه کرده و سرمربی می‌تواند بهترین راهکار را با جمع‌بندی کلی نظرات انتخاب کند.

عامل دوم، "قانون مداری" بود که مقصود از قانون مداری حفظ و اجرای قوانین به طور عادلانه در جامعه و رعایت حقوق همه افراد می‌باشد. گویه‌های ۷ تا ۱۳ پرسشنامه به سنجش این عامل پرداختند. سؤالاتی مانند پایبندی به قرارداد، عدم بهانه جویی، تبعیت از قانون، پرهیز از مسایل حاشیه‌ای و پذیرش شکست از سؤالات این بعد است. به لحاظ اولویت بندی بر مبنای میانگین عامل‌ها، این عامل در اولویت سوم از دیدگاه پاسخ دهندگان قرار گرفت. این یافته با نتایج ندایی و خلیل علوی (۱۳۹۰) که قانون مداری را از ویژگی‌های مهم اخلاقی مربیان گزارش کرده بود و والتر و همکاران (۲۰۱۲) که رفتار قانونمند و اخلاقی مربیان را مرتبط با بهبود عملکرد ورزشی ورزشکاران بیان کردند، همسو است. در این رابطه باید بیان کرد که ورزش به خاطر کاربردهای بسیاری که دارد، افراد را تحت تأثیر جذابیت‌های خود قرار می‌دهد و باعث فراموشی اصل کار می‌شود. پیشرفت و توسعه نیازمند الگو است و الگو نیازمند نظم است و هر نظمی نیز مبتنی بر قانون مرتبط با آن است. هر چه قوانین مرتبط بیشتر رعایت گردد، به همان میزان الگوی پیشرفت منظم‌تر عمل می‌کند و در نتیجه پیشرفت و توسعه عمیق‌تر می‌گردد. اصل قانون مداری باعث شفافیت است که در آن همه سیاست‌گذاری‌ها، فعالیت‌ها، برنامه‌ها، بودجه‌ها، درآمد‌ها، قانون‌گذاری‌ها و قضاوت‌ها بر همگان آشکار و روشن است. اگر سند چشم‌اندازی تدوین و به شکل قانون ابلاغ شود تحت هر شرایطی حتی اگر عموم مردم در ظاهر ناراضی باشند، بدان عمل می‌شود و هرگز چنین نیست که با تغییر تیم‌ها و کارگزاران سیاسی، قانون نقض گردد یا نادیده گرفته شود. جوامع ایرانی نیز در مقایسه با بسیاری از کشورهای آسیایی و آفریقای از شاخص قانون مداری مطلوب‌تری در سطح ساختارها برخوردار است. ولی شاخص‌های فرهنگی جامعه بیانگر این واقعیت است که ایران هنوز در فرهنگ عرف مدار است و یا حداکثر در دوره انتقال از عرف مداری به قانون مداری ارزیابی می‌شود.

عامل سوم، "فلسفه مربیگری" بود که به داشتن اعتقاد به یک سلسله باورهای فلسفی درباره شغل مربیگری تأکید دارد. گویه‌های ۱۴ تا ۱۸ پرسشنامه به سنجش این عامل پرداختند. سؤالاتی مانند، هماهنگی بین فلسفه‌ی زندگی و مربیگری، تأکید فلسفه‌ی مربیگری بر آموزش و اجرا و عشق ورزیدن به حرفه از سؤالات این بعد است. به لحاظ اولویت بندی بر مبنای میانگین عامل‌ها، این عامل در اولویت ششم از دیدگاه پاسخ دهندگان قرار گرفت. نتایج این یافته با پژوهش انصاری و همکارانش (۱۳۹۱) که اعتقاد دارند اخلاق و رفتار حرفه‌ای، براساس اعتقادات و جهان بینی حاکم بر هر جامعه شکل می‌گیرد، همسو است. بنابراین فلسفه از یک سری اصول و عقاید تشکیل شده که به افراد یاری می‌نماید تا با موقعیت‌های بی‌شماری که در زندگی با آن مواجه می‌گردند مقابله کرده و موفق شوند. هر مربی باید فلسفه مخصوص به خود را داشته باشد؛ چرا که در شرایطی متفاوت از دیگران مربی‌گری می‌نماید. هنگامی که یک مربی مشغول مربیگری خویش می‌باشد فلسفه او بیشتر از دانش و آگاهی‌اش از یک رشته ورزشی به او کمک می‌نماید و تردید و دودلی او را نسبت به شکل بندی قوانین تمرین، سبک بازی، انضباط تیمی، رقابت، اهداف کوتاه مدت و بلند مدت و غیره از بین می‌برد. اگر چه در پژوهش حاضر فلسفه مربیگری از کمترین اولویت برخوردار بود، اما چالش این یافته شاید به وضعیت جاری بردگرای در ورزش و

فراموشی اصول و فلسفه مربیگری مربوط باشد. چالش جدی ورزش معاصر و تمرکز مربیان بر فلسفه بردگرایی به دلیل فشارهای زیاد از جانب رسانه‌ها، مدیران ورزشی، هواداران و غیره است.

عامل چهارم، "علاقمندی به حرفه" بود که بر جنبه‌های مختلف میزان رغبت و انگیزه برای پیشرفت کار، تأکید داشت. گویه‌های ۱۹ تا ۲۶ پرسشنامه به سنجش این عامل پرداختند. سؤالاتی مانند، ارتباط مثبت و سازنده مربی با رسانه‌ها و خبرنگاران، انجام وظایف محوله، حضور به موقع سر کار و تمرین و سرلوحه قرار دادن صداقت در تمام امور، از سؤالات این بعد است. به لحاظ اولویت بندی بر مبنای میانگین عامل‌ها، این عامل در اولویت اول از دیدگاه پاسخ دهندگان قرار گرفت. این یافته مانند پژوهش کلیما و سمادوا (۲۰۱۳) نشان داد که به روزرسانی و اصلاح اصول اخلاق حرفه ای نه فقط به عنوان یک دانش و مهارت، بلکه به عنوان یک فعالیت ارتباطی و یک ارزش اجتماعی محسوب می شود. در تحلیل این بخش باید بیان کرد که در جمع مربیان همه نوع مربی یافت می شود و به درستی نمی توان ادعا کرد که تمام آن‌ها از شرایط یک مربی خوب برخوردارند. در میان آنان مربیانی هستند که با تمام وجود به کار و حرفه خود علاقمند بوده و حضور آن‌ها در این جمع تنها به خاطر دوست داشتن آن و به خاطر خدمت و پرورش بازیکنان است. آنان شرایط لازم را قبلاً کسب کرده یا با جدیت تمام در راه تحصیل آن هستند. مربیانی که از راه پژوهش، مطالعه و مشارکت در فعالیت‌های تخصصی پیوسته به دنبال بهبود و پیشرفت شغلی خود می‌باشند. ایجاد اشتیاق در درون خود نیز یکی از ویژگی‌های بارز رفتاری است که مربی را زنده، فعال و پرثمر نگه می‌دارد. از طرف دیگر مربیانی نیز هستند که واجد شرایط این شغل نبوده و به حرفه خود به مثابه شغل دوم می‌نگرند و بدون در نظر گرفتن مسؤلیت‌های مهمی که در این حرفه متوجه آنان می‌باشد، به این امر خطیر روی آورده‌اند.

عامل پنجم، "احترام به ارزش‌ها و هنجارها" بود که تمرکز و تأکید بر ارج نهادن به ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی دارد. گویه‌های ۲۷ تا ۳۲ پرسشنامه به سنجش این عامل پرداختند. سؤالاتی مانند احترام به نژاد، لهجه و اعتقادات بازیکنان و دیگران، گذشت، تبعیض قائل نشدن بین همکاران و بازیکنان، حفظ اسرار زندگی خصوصی بازیکنان و عدم استفاد از دوپینگ و مواد نیروزا از سؤالات این بعد است. به لحاظ اولویت‌بندی بر مبنای میانگین عامل‌ها، این عامل در اولویت دوم از دیدگاه پاسخ دهندگان قرار گرفت. این یافته با نتایج بلانکو کلیما و سمادوا (۲۰۱۳)، ندایی و خلیل علوی (۱۳۹۰) و بوذرجمهری، منصوریان، هرنندی (۲۰۱۲) که هر کدام به نوعی به جایگاه تأثیرگذاری احترام به ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی به عنوان یکی از مؤلفه‌های بارز اخلاق حرفه‌ای تأکید کرده‌اند، همسو بود. در هر جامعه‌ای رفتارهای انسانی مبتنی بر هنجارها و ارزش‌هاست. در حقیقت هنجارها و ارزش‌ها در تنظیم روابط اجتماعی تأثیر بسزایی دارند و عدم رعایت آن‌ها توسط افراد، حالتی مخرب دارد؛ چرا که نظم اجتماعی را به مخاطره می‌اندازند. بنابراین می‌توان گفت هنجار و ارزش که از مفاهیم اساسی جامعه‌شناسی هستند در تنظیم زندگی اجتماعی ورزشی و ایجاد نظم اجتماعی تأثیر بسزایی دارند. توهین به ارزش‌ها و هنجارهای هر جامعه موجب ناراحتی و واکنش افراد گروه می‌شود. بنابراین احترام به هنجارها و ارزش‌ها از جانب مربیان ورزشی دلیل بسیار موجه برای حرفه‌ای بودن رفتار مربیان ورزش می‌باشد.

عامل ششم، "روابط انسانی" بود که به برقراری ارتباط انسانی از طریق پذیرفتن وجود، شخصیت و ویژگی‌های افراد و همه تفاوت‌هایی که احتمالاً دارند، تأکید داشت. گویه‌های ۳۳ تا ۳۸ پرسشنامه به سنجش این عامل پرداختند. سؤالاتی مانند، روابط دوستانه با همکاران، عدم عیب جویی در کار دیگران، استفاده از سبک روابطمدار به جای سبک دیکتاتور مآبانه، بازی جوانمردانه و ارتباط سازنده با دیگران، از سؤالات این بعد بودند. به لحاظ اولویت بندی بر مبنای میانگین عامل‌ها، این عامل در اولویت چهارم از دیدگاه پاسخ دهندگان قرار گرفت. این یافته با نتایج روحانی و همکاران (۱۳۹۲)، نصیری و همکاران (۱۳۸۷)، منظمی و همکاران (۱۳۹۳) که ویژگی‌های انسانی و اجتماعی را از عوامل مهم ارزیابی مربیان گزارش کردند، همسو است. در تحلیل این یافته باید بیان کرد که در زمینه مناسبات انسانی برای مربیان، شاید بتوان گفت که برقراری روابط انسانی مطلوب میان افراد، یکی از مهم‌ترین عواملی است که مربیان را برای حصول به اهداف و مقاصدشان یاری می‌دهد. بر این اساس، همه مربیان برای رسیدن به مقاصدشان به داشتن توانایی برقراری ارتباط با سایر انسان‌ها نیاز دارند که این توانایی را در مدیریت، اصطلاحاً مدیریت روابط انسانی می‌نامند. ایجاد روابط انسانی برای هر مربی به ظرافت‌ها و شیوه‌های خاصی نیاز دارد که علاوه بر دانش، هنر، مهارت‌های ویژه‌ای در شرایط زمانی و مکانی خاص می‌طلبد.

یافته‌ی دیگر پژوهش، مطابق نتایج شکل ۱ و ۲، در مورد روایی سازه پرسشنامه نشان داد که تمامی عامل‌های استخراج شده، دارای روایی مناسبی بودند که عامل‌های علاقه به حرفه، قانون‌مداری و احترام به ارزش‌ها و هنجارها بیشتر انعکاس دهنده اخلاق حرفه ای مربیان ورزشی بودند. همچنین، نتایج جدول ۶ نشان داد که علاوه بر تمامی شاخص‌های برازش مدل و ضرایب اثر و تعیین هر یک از منعکس‌کننده‌های اخلاق حرفه ای مربیان ورزشی، مشخص شد که پرسشنامه پژوهش روایی سازه مطلوبی برخوردار می

باشد.

در جمع بندی پایانی باید عنوان نمود که سازه‌ی مقدماتی اخلاق حرفه‌ای مربیان نشان دهنده دسته‌بندی مناسبی از اخلاق حرفه‌ای در ورزش است. این سازه هر چند ممکن است همه‌ی جوانب اخلاق حرفه‌ای در ورزش را شناسایی نکرده باشد، ولی به توسعه‌ی مفهوم اخلاق حرفه‌ای در مربیان به ویژه برای مربیان رشته‌های ورزشی پرداخته است. امروزه بسیاری از سازمان‌های ورزشی به این بلوغ فکری رسیده‌اند که بی‌اعتنایی به مسائل اخلاقی و فرار از مسئولیت‌ها و تعهدات اجتماعی، منجر به شکست سازمان می‌شود؛ به همین دلیل بسیاری از سازمان‌های ورزشی موفق، برای تدوین استراتژی اخلاقی، احساس نیاز کرده و به این باور رسیده‌اند که باید در سازمان یک فرهنگ مبتنی بر اخلاق حرفه‌ای وجود داشته باشد. از طرفی دیگر فقدان پژوهش‌های کافی در زمینه‌ی مسائل اخلاق حرفه‌ای به ویژه در زمینه ورزش، لزوم بررسی این سازه را در حوزه ورزش به ویژه مربیان ضروری دانست. پیشنهاد می‌شود که پژوهشگران مدیریت ورزشی به آزمون این پرسشنامه در رشته‌های مختلف تیمی و انفرادی و در نمونه‌ها و گروه‌های دیگر بپردازند.

منابع

- آراسته، حسین؛ جاهد، حمید (۱۳۹۰). رعایت اخلاق در دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی: گزینه‌ی ای برای بهبود رفتارها. فصلنامه نشاط علم، سال اول شماره (۲)، صص ۳۱-۴۰.##انصاری، منوچهر؛ حسینی، احد؛ رحمانی یوشانلوئی، حسین؛ سیفی، سارا (۱۳۹۱). تأثیر رعایت اصول اخلاق حرفه‌ای کارکنان بر وفاداری مشتریان بانک‌ها. فصلنامه اخلاق در علوم و فناوری، سال هفتم، شماره ۳، صص ۱۳۰-۱۲۲.##رزاقی، محمد ابراهیم؛ مهرابی، قاسم؛ هنری، حبیب (۱۳۹۳). تعیین اعتبار و روایی نسخه‌ی فارسی پرسشنامه منش ورزشی. مجله مطالعات روان‌شناسی ورزشی، شماره ۹، صص ۸۱-۹۲.##رضایی منش، بهروز. (۱۳۸۳). بررسی زیر ساخت اخلاقی در بخش خدمات عمومی ایران. رساله دکتری، دانشگاه علامه طباطبایی، تهران.##روحانی، هادی؛ طالب پور، مهدی؛ رضانی نژاد، رحیم؛ بنار، نوشین (۱۳۹۲). تحلیل عاملی شاخص‌های ارزیابی عملکرد مربیان حرفه‌ای فوتبال ایران، پژوهش‌های کاربردی در مدیریت ورزشی. شماره ۲، (۵)، صص ۳۵-۴۸.##صیوری، حسین (۱۳۸۳). اخلاق در ورزش. تهران: انتشارات صبوری.##محمدی، زرگاز؛ براری، مجتبی؛ هنری، حبیب؛ شجاعی، سہیلا (۱۳۹۰). بررسی تأثیر اخلاق حرفه‌ای ورزشکاران و مربیان روی اعتماد و تعهد هواداران نسبت به باشگاه (مطالعه موردی باشگاه ورزشی سپاهان). ششمین همایش دانشجویان تربیت بدنی و علوم ورزشی ایران. ۲۴ و ۲۵ آذر -تهران.##منظمی، امیرحسین؛ سوخته زاری، سعید؛ حدادی، فرح؛ رستمی نژاد، مظهر؛ گودرزی، محمود؛ حافظ اشرفی، اصغر (۱۳۹۳). تدوین معیارهای انتخاب مربیان ملی والیبال کشور. پژوهش‌های کاربردی در مدیریت ورزشی، شماره ۲، (۲)، صص ۱۱۸-۱۰۹.##تندایی، طاهره؛ علوی، خلیل (۱۳۹۰). اخلاق در ورزش با رویکرد بازی‌های منصفانه. فصلنامه علمی -پژوهشی دانشگاه قم، سال ۱۰، شماره ۲، صص ۳۰-۲۴.##تصیری، علی؛ خبیری، محمد؛ سجادی، سید نصرالله؛ کاظم نژاد، انوشیروان (۱۳۸۷). ارزیابی و مدل سازی معیارهای انتخاب مربیان تیم ملی هندبال. مجله مدیریت ورزشی، شماره ۱، صص ۱۴۰-۱۱۹.##نعمتی، محمد؛ محسنی، هاشم (۱۳۸۹). اخلاق در آموزش عالی: مؤلفه‌ها، الزامات و راهبردها. تهران: نشر پژوهشکده تحقیقات استراتژیک، سال پنجم، شماره ۲۶، صص ۲۸-۱۶.##

- Bouzarjomehr, F., Mansourian, M., Harandi, Y. (2012). Assessment of Professional Ethics of Medical Sciences Faculty Members from Viewpoint of Yazd University Students, Journal of Medical Education Development Center, 8, 44-52.##Boxill, J (2003). The Ethics of Competition", Jon Boxill "Sport Ethics", Publisher: Black well, First Edition.##Cadozier, V (2002). The Moral Profession: A Study of Moral Development and Professional Ethics, Retrieved From Proquest. Com##Eliot. H (1999). Ethics Symposium, Medical Ethics, Australian Olympic Commite, Sydney, Australia. ##Fattahpour Marandi, M., Kashef, M., Sydamry, M (2013). Effect of Ethical Training on Sport Coaches' Ethical Decision Making, Journal of Moral Cognition, 14, 55-64. In Persian##Klimova, B, F. Semradova, I (2013). Innovation in Tertiary Education and Professional Codes of Ethics. Procedia - Social and Behavioral Sciences, 2, 83 -161.##Salimi, M., Soltan Hosseini, M., Ghasemi, H., Turkian, S. (2012). Ranking Of Barriers to Developing Professional Ethics Media Sports, Quarterly Journal of Communication Research, 18, 9-29.##Schneider, A, (1999). Ethics in Sport, " 5th IOC World Congree on Sport Science with the Annual Conference of Science and Medicine in Sport", Ethics Symposium, University Of Western Ontori, Canada.##Walter, S. Philip, J. Schluter, A. Oldham, R (2012). The Sideline Behavior of Coaches at Children's Team Sports Games. Psychology of Sport and Exercise 13, 208-217.##

